

סופרת וינקור

סוף טראגי — מעורר למחשבה

19. השבוע שברה צעירה בלונדון, נאת' מראה, ביישנית ומימה את שיאה של יעל. היא פירסמה ספר כשהיא בת 18 בלבד. הדרה וינקור, בתו הבכירה של פקיד-בנק מתלאביב, תלמידת בית-הספר לפיסול וציור על שם אבני, המשרתת היום כטרניש בחיל-האוויר, התחילה לכתוב את מקום מפגש לגורלות עוד בהיותה בת 16. "תמיד רציתי לכתוב", סיפרה הדרה ה' שבוע, "אבל לא היה לי נושא כדי למלא עמודים רבים. כשעבדתי שלושה חודשים כדיילת בתערוכת תלאביב, צץ בי הרעיון לכתוב רומן על רקע של תערוכה. פעם לקחתי בלוק וניסיתי לכתוב. כתבתי שלושה עמודים והחבאתי אותם מתחת לספה. פחדתי שיקראו ויחזקו ממני. עד שיום אחד באה העוזרת וראתה את הדפים. מאז התחלתי לכתוב בגלוי."

ישראלים מתאהבים ככריסל. מקום מפגש לגורלות הוא רומן נאיבי, כתוב בי דמיון רב, עם גיבורים שהם רק טובים מאוד או רעים מאוד. הוא מספר על אהבתה של דיילת גרפיקאית ישראלית למהנדס ישראלי המתרחשת על רקע הביתן הישראלי בבריסל.

"האהבה בספר היא אהבה אסורה", מס' פרת הדרה, שהיא גם גרפיקאית. "כריסטיין, גיבורת הספר בת 16, מתאהבת בגבר בשנות השלושים, גרוש ואב לילד. שמעתי פעם הרצאה של ד"ר שאנון בבית-לייטן על הבסטיסלר. הוא אמר שאחד הנושאים ה' טובים לספר זו אהבה אסורה. החלטתי לק' רוא לגיבורה בשם כריסטיין אחרי שקראתי את ארמון הקרח של עדנה פורב, שהיא הסופרת האהובה עלי ביותר. בחרתי בשם כריסטיין כדי שאחד הגיבורים, רק אחד, יוכל לכנות אותה בשם כריס'.

"הקיצור כריס' עשה עלי תמיד רושם שבירי ועונג. בספר אני רוצה להראות מוסר-השכל לבחורות, שלא יהיו קלות-דעת. אני נגד יחסים מחוץ לנשואים, לכן הכי נסתי את כריס' להריון והרגתי אותה. כריס' מתאבדת בספר. כבר מההתחלה החלטתי שתמות, כי אני אוהבת סוף טראגי. גם בסרטים; זה מאויר מקום למחשבה."

רק אהבה עדינה. למרות שספרה של הדרה הוא רומן אהבה, הקדישה רק עמוד וחצי מתוך 207 עמודי הספר לתיאור יחסים אינטימיים של הנאהבים. אבל עמוד וחצי זה הספיק כדי להכניס את גיבורת העלילה להריון. "עשיתי את זה רק כדי לתת לספר פיל-פל ומלח. אני מתארת את האהבה בצורה עדינה. את סאנאן אני לא אוהבת רק משום שתוארי האהבה שלה מפורסמים."

את הספר הוציאה הדרה אחרי שנתנה אותו לקריאה לאורי קיסרי. "הוא אמר ש' כמו בכל ספר יש בו טוב ורע ושאיני צרי' כה ללמוד, ושעיוור לי להדפיס אותו רק בתנאי שאמשיך לכתוב."

נראה שהדרה קיימה את התנאי. עוד בי טרם הופיע ספרה בשוק, היא כבר עומדת לסיים את ספרה השני: "זה יהיה ספר על טייסים ואקרא לו רקיע כפוי טובה. הסיפור הוא על שלושה טייסים ושלוש נשים. אני מתארת אותם יותר כבני אדם מאשר טייסים, כאן הסוף לא יהיה טראגי. הטייס לא נהרג, הוא רק נפצע ומאבד את כוח הגברא שלו."

טשה. כאשר הידטו אותו הפועלים למחרת, בהזמנם חשבולאי אחר, הוועקה שוב ה' משטרה ולאחר שנותק הזרם שנית נעלה את דר-החשמל במנעול. השאלה המעניינת ביותר בכל הפרשה היתה: מדוע סירבו בעלי המפעל לנקוט בצעדים נגד עובדיהם? הסיבה אותה מסרו הפרטים בעתונות היתה: "אנחנו ביחסים טובים עם העובדים. לכן לא התערבנו כש' השיגו חומר זר מסוחרים פרטיים ועבדו עליו במלטשה שלנו."

הסיבה האמיתית היתה שונה לחלוטין. בעלי המפעל נפגעו מן השביתה לא פחות מהפועלים עצמם. מצידם אף היו מוכנים להעלות את השכר, ובלבד שלא תושבת העבודה. עובדה נוספת אותה הסתירו מפני העתונאים ומפני וועד-הפעולה של איגודם: הם עצמם נתנו בסתר את היהלומים לליטוש לפועלים, הידיעו להם להחביא אותם מיד עם בוא אנשי האיגוד.

משטרה

מתנת יום-הולדת

הדור נעצר השבוע ליד מיטתו של אמנון טווילי בשדרה, הגיש לו שני מכתבים. "אמי גם אין הדאר נוהג להעביר מכתבים לכתובות בלתי קבועות", אמר לו, עשה שהושיט את המעטפות שנשא את הכתובת לכבוד אמנון טווילי, מול ביתו של ראש הממשלה, "אבל לגביך נוהגים אצלנו לפנים משורת הדין."

אמנון פתח את המעטפה הראשונה. "הנני מצרף בזה סכום של חמש לירות כי תרומה לאמבק", נאמר במכתב שצורף ל' שטר הכסף. "מי יתן ותצליח בו. על ה' חתום: לא-תימני."

אמנון הודרו ופתח את המעטפה השנייה. על נייר דק, שנשא את הכותרת "מדינת ישראל — נגד אמנון טווילי", היה כתוב: "הנך מיואשם בקיבוץ נדבות במקום ציבורי, עבירה על סעיף 193 לפקודת החוק הפלילי. לך היתה זו מתנתה של משטרת תלאביב למלאת חצי שנה לשביתתו של טווילי."

חוק איפה ואיפה. השבוע הודמן ל' כמה אורחים לשמוע את מדיניותה המוצהרת של המשטרה לגבי שביתתו של טווילי. היה זה בערב סגור שנערך על-ידי בית קלאוזנר בתלאביב. במסגרת "האזרח שואל" — המשטרה משיבה", ביקש אחד המאזינים לשמוע מפי המרצה, דובר המשטרה דויד קריישי, מדוע הגישה המשטרה לפתע דו"ח על קיבוץ נדבות נגד טווילי, בשעה שמשך שנים לא הפעילה חוק זה נגד עשרות קב"צ צנים הפזורים בתלאביב.

תשובתו של בן-ישי: "המשטרה לקחה על עצמה לפנות את טווילי ממקום שביתתו, ויהי מה. אנחנו משתדלים לעשות זאת בכל האמצעים החוקיים העומדים לרשותנו". על כן נבחר טווילי כמועמד היחיד בעיר מרובת-הקבצנים, המתאים להפעלת החוק האוסר קיבוץ נדבות.

ספרות

מוסר השכל לבחורות

יעל דיין זכתה בכינוי "פרנסווא סאנאן הישראלית", כאשר הוציאה לשוק את היצירה הספרותית הראשונה שלה בהיותה בת

חוקי המימשל. מק"י הגישה הצעת ביטול המימשל לאל-תר. אך עניין הביטול עצמו היה תלוי בחרות. אם תמלא מפלגה זו את הבחירות מלפני הבחירות ותצביע בעד ביטול המימשל, עשוי המימשל להתבטל עוד השנה.

שביתות

הפורצים

בחלקו האחורי של הכניון בעל חלונות הזכוכית הגדולים ניצבו שני אנשים. אחד העלה את רעהו על כתפיו, הכניסו פנימה דרך החלון הצר של בית השימוש. כעבור דקות מספר פתח הנכנס את הדלת הרא' שית, הכניס פנימה את שאר חבריו. אף אחד מן המתפרצים לא היה בעל הבית. למרות הכל, כשהגיעו בעלי הבית למקום, לא חשבו כלל להזעיק את המשטרה על הסתגבול פלילי. כי המצב שהשתרר בי' מלשת האחים שכטר בבני-ברק היה מוזר. **עבודה או פיטורים.** בתחילת השבוע הכריזה ההסתדרות על שביתה בארבע מל' טשות יהלומים. היתה זו פעולה שנוקטה כחלק ממאבק לוטשי היהלומים, הדורשים העלאה של 6% בשכרם. ההסתדרות, ש' אישרה שביתה זו במסגרת תוכנית כלל' ארצית להסדר שכר לוטשי היהלומים, לא שיערה מה תהיה התוצאה. למחרת הכריז איגוד בעלי המלטשות כי הוא משיבת מ' צידו את כל שאר המלטשות. היה זה, ל' מעשה, שיתוק מוחלט של כל ענף היהלור' מים, להוציא מלטשות בודדות אשר בעליהן אינם חברים באיגוד.

במלטשות אחרות קיבלו עליהם הפועלים את ההשבתה-מאונס, חיכו לתום המשא' ומתן. אך לפועלי מלטשת שכטר לא היתה סבלנות. הם פנו אל בעלי המפעל, הציגו בפניהם שתי אפשרויות: "או שאנחנו מת' חילים לעבוד — או שתשלמו לנו פיצויי פיטורים". האחים שכטר לא היו מעוניינים בפיטורי

ירדור ככנס נגד המימשל הצבאי הצדק מתחיל בבית

הפועלים. חשובנם היה פשוט: השביתה תכתיים במקום או במאוחר והם יאשרו ללא פועלים, לכן סירבו. כתגובה סירבו הפועלים לעזוב את שטח הבניין. לפנות ערב הוועקה המשטרה למקום, אילצה את הפועלים להתפזר, תוך הבטחת הבעלים ל' תת תשובה סופית למחרת היום.

לא רוצים לריב. למחרת שוב קיבלו אותה תשובה. הפועלים נכנסו לבניין, הפ' עילו את המלטשות והתחילו לעבוד. בעלי המפעל, אשר לא רצו להסתכסך עם מנהלי איגודם, הזעיקו למקום את וועד-הפעולה של האיגוד שטילפן מיד למשטרה. בינתיים נר' דע הדבר לפועלים והם מיהרו להחביא את החומר.

כאשר הגיעה המשטרה למקום לא יכלה לפעול. בעלי המפעל סירבו להגיש תלונה על הסגת גבולם. "אנחנו ביחסים טובים עם הפועלים. לא רוצים לריב איתם", הסבירו. המשטרה, מצידה, סירבה לקבל את יפוי הכוח שנתנו בעלי המפעל לוועד-הפעולה, על מנת שזה יתלונן בשמם.

לוועד-הפעולה לא נותרה ברירה. הוא הזמין חשמלאי, ניתק את הזרם לשטח המל'

(המשך מעמוד 6) חותם שאין להטיל בו ספק, של ימי ה' בנינים. מי שמייחס את המיכתב הזה לבר' כוכבא מסלף את ההיסטוריה... עלינו ל' הטיק כי מכתבים אלה אין להם ערך להיס' טוריה של התקופה, וכי הם לא נכתבו בידי בריכוכבא...

הארכיאולוגיה חדלה, כנראה, להיות מדע והפכה לספורט. רבים האנשים הנמשכים לתחביב ומוציאים אגרות משל בריכוכבא... "הפירסומה הרבה שנעשתה בכל העולם לתגלית הגדולה של מכתבי בריכוכבא נעש' תה בדרך הוליוודית. המינח רבנו שלפני השם הפרטי חייב להיות אזהרה לארכיאור' לגויים, כי עליהם ללמוד תחילה את ספרו' תה של התקופה בטרם יכריזו על גילוי מיסמכים חשובים... בדונם על תקופה ש' עליה יש לנו שפע של חומר ספרותי, דוגמת התלמוד, על הארכיאולוגים להיות זהירים בהצהרותיהם."

המימשל הצבאי

גטו ואפרטהייד"

אולם תיארון מוגרבי הקטן, שהיה מלא מפה אל פה בכפיות ובחלוצות-שבת, הו' דעזע כולו לשמע הקריאות הבלתי-רגילות, שנשמעו ברובן בערבית. בנה אחר זה קמו צעירים נלהבים ושאונו לאולם המיאר חלו' שות: "תחי הידידות בין היהודים והער' בים", כשהקהל עונה אחריהם: "יעיש, יעיש, יעיש!" (יחי!)

הקהל, שבא לאסיפה הפומבית למען ביר' טול המימשל הצבאי, לא היה קהל אסיפות' עם רגיל. הוא היה מורכב ברובו מערביי הכפרים המרוחקים מתלאביב מהלך שעה נסיעה ויותר. הם באו כשחלקם מביאים את בניהם איתם. מורגש היה שהעניין נוגע לגופם ממש. הם השתתפו בעיונות רבה גם בדברי הנואמים, תיקנו להם שגיאות מתוך האולם. **תלוי במפלגות.** הנואמים חזרו ברובם על הדברים הנאמרים שנים רבות בגנות

המימשל ונשארים תמיד נכונים, כמו דברי יאני יאני, יוזם הכינוס התלאביבי, יו"ר מועצת כפר יאסיף: "שינוי מדיניות הדיכוי וההפלייה יקרב את השלום הנכסף ויחזק בטחון שני העמים, היהודי והערבי". נציג הפעולה השמית, עורך-הדין יעקב ירדור, פנה בדבריו לראש הממשלה. בהתי' יחסו לדברי בן-גוריון על ההפליה הגזעית בדרום-אפריקה, קרא: "אדוני ראש הממשלה! הצדק מתחיל בבית! למימשל הצבאי הקיים זה 12 שנה לא יכול להיות שם אחר וולת: גטו ואפרטהייד!"

נציגים נוספים, דוגמת נציג ארגון הסטור' דנטים להגנת הדימוקרטיות, מיכאל מנר, שקרא למפלגות השונות לא להתכחש ל' מציעוהן בהם תבעו ביטול המימשל; ודברי המורה סאלח בראנסי שהמשיך את המימ' של לקיר זכוכית שחורה המכדיל בין שני העמים — היו רק חלק משורת נואמים ארוכה, שקראה להעז ולבטל את המימשל הצבאי.

במפלגות עצמן היו עדיין הדעות חלוקות. מפי' החרימה את הכינוס, הגישה לכנסת, יחד עם המפלגה הליברלית, הצעות לחיזוק